

is, úgy, hogy a képviselőkkel együtt éljenek, tapsoltak. A párt helyiségeiben megjelent Héderváry miniszterelnök is, akit hosszas ünnepségekben részesítettek.

Újból három város . . . Ma Székesfehérvár, Győr és Kassa fogadta el a verseci átiratot és ítélte el az ellenzék obstrukcióját.

Az állam nem állíthat második felsőkereskedelmet.

Szeged város közgyűlése a szerdai ülésén letárgyalta a felsőkereskedelmi iskola tulszolgáltatásának ügyét s hosszabb vita után határozatot hozott, hogy *felír a kormányhoz, állítson az állam költségén második felső kereskedelmi iskolát.*

Érdekes ez a felirat. Bár mondhatjuk, hogy a kormány válasza benne van a kérdésben. A kormány ugyanis az *állam költségén* Szegeden nem állíthat második felső kereskedelmi iskolát. Nem állíthat, mert példátlan volna és beláthatatlan bonyodalmakat okozna. Hisz hatalmas nagy városok hiába kérték, hogy legalább kisebb felső kereskedelmi iskolát kapjanak; nem kaptak. Az állam még főgimnáziumot se állíthat kettőt ugyanegy magyar városban: állami költségén. Teljesen ez a felfogása Tóth Józsefnek, a szegedi felső kereskedelmi iskola kiváló, országos hírű igazgatójának, de ebben a szellemben szólalt fel Perjéssy László kamarai titkár is, a szegedi felső kereskedelmi iskola volt igazgatója, így ebben a kérdésben az ő felfogása irányadó.

Másrészt bizonyos az, hogy *Szegeden föl kell állítani a második felső kereskedelmi iskolát.* Türelmetlen állapot az, amikor lassankint százával kell elutasítani az ajánlkozó tanulókat. Hogy milyen népességi viszony kezd bénítani az iskola föladatait és hogy mint kell segíteni, arra nézve Tóth József igazgató ur a következőket mondta a *Dél-magyarország* számára:

— Határozottan és érthetően alakult ki az a felfogás, hogy *Szegeden második felső kereskedelmet kell létesíteni.* Az iskolánk már a legnépesebb az ilyen iskolák között. *Most ötszázhusz növendékünk van egy iskolában,* ami könnyen ártalmára válhat az eredménynek. Mert kétszáznál jóval több tanulóknak van csak az alsó osztályokban, sőt ha nem utasítottuk volna el annyi jelentkezőt, akkor háromszáznál több növendékünk lett volna az idén az alsóban. *Az ország minden részéből* akadnak jelentkezők, csak a napokban akadt Zólyomból, sőt Nagyváradról is, (ahol pedig van felső kereskedelmi). És a nem délvideki tanulókat is föl kell vennünk a legtöbbször, még pedig azért, mert előbb beíratják a szegedi sok internátus valamelyikébe és azzal érvelnek, hogy csak nem utasítjuk el most már őket. Így aztán nem egyszer délmagyarországi tanulókat se tudunk fölvenni emiatt az internátusi kifogás miatt.

— Ismételem, kell második felső kereskedelmi iskola. De nézetem szerint *a szegedi közgyűlés mostani feliratának nem lesz eredménye.* Ugyanis az állam létesítette a mostani szegedi iskolát is, a kormány pedig — ahogy most Szeged kéri — nem létesíthet az *állam költségén* új felső kereskedelmi iskolát. Pédátlan lenne ez, de valljuk be, olyan, hogy méltatlannak találánánk, hisz sok nagy városban ma sincs felső kereskedelmi, hiába kérték. Sőt arra sincs példa, hogy az állam egy városban

két főgimnáziumot létesített volna az állam költségén. És *Szegeden se létesíthet a kormány az állam költségén második felső kereskedelmet* ahogy most kéri.

— Nézetem szerint az államnak ilyen megterhelése nélkül is megvalósítható a második felső kereskedelmi. *Még pedig a város segítségével létesítse a DMKE és a kamara,* így aztán nem lesz boszorkányság új felső kereskedelmet emelni. Annál könnyebben megy az egész, mert hisz Szeged város is, a DMKE és a kamara is beláták, hogy a második iskola most már kell! Azt a tervet, hogy magánosok kapjanak engedelmet ilyen iskola létesítésére: nem helyeslem, de véleményem, hogy a kormány sem járulna ilyen megvalósításhoz, mert ez az általam említett megvalósításhoz közel sem jöhet.

Eddig Tóth József igazgató nyilatkozata. Föltárja a kíváncsokat, tájékoztat arról, mit várhatunk s mit kell cselekednünk, hogy második felső kereskedelmi iskola létesüljön Szegeden. Még csak annyit, hogy ma már senkinek se kell magyarázni, mennyire kell ez az iskola. Már mindenki érzi, hogy hozzá kell fogni a megvalósításhoz. De, mert Szegeden ma is kevesen tudják, hogy lehet legkönnyebben a tervet megvalósítani, azért tartjuk Tóth József igazgató urnak tapasztalatokon alapuló véleményét nagyfontosságúnak.

Olaszország harci üzenete Törökországhoz.

— Háboru előtt. —

(*Saját tudósítónktól.*) Az olasz—török konfliktus nagy izgalomba hozta a nagyhatalmak diplomáciáit és ezek között első sorban *Ausztria-Magyarországot és Németországot,* mert ez a két birodalom, mint Olaszország szövetségese főképen érdekelt fél a tripoliszi kérdésben. Ezért érthető, hogy a Ballplatzon már napok óta sürgős tárgyalások folynak és különösen Berlin és Bécs között állandó az összeköttetés. A bécsi diplomáciához érkezett hírek mind megegyeznek abban, hogy *a háboru most már elkerülhetetlen.*

Rómából a késői órákban ezeket jelentik a *Magyar Távirati Irodának:*

— Az olasz kormány jegyzéke megérkezett Konstantinápolyba, a török kormányhoz. A jegyzék bejelenti, hogy *Olaszország minden szükséges intézkedést megtett arra, hogy Tripolisz katonai okkupációja végrehajtható legyen.* Olaszország kész mindent megtenni, hogy véglegesen rendet teremtsen és felszólítja az ottomán birodalmat, hogy a későbbi helyzet rendezésére minden lehetőet elkövessen. Felszólítja a török kormányt, hogy a jegyzékre *határozott választ huszonnégy órán belül adja meg.*

Párisi és berlini beavatott körökben a háboru elkerülhetetlennek tartják. Londonban nem egészen ilyen pesszimistikusan ítélik meg a helyzetet, bár arról tudnak, hogy Olaszország jegyzéke nyílt hadüzenetnek vagy Törökország teljes meghódolásának tekintendő.

A tripoliszi veszedelmről ma ezek a jelentések érkeztek:

Török hivatalos vélemény.

Konstantinápolyból jelentik: Diplomáciai körökben konstatálják, hogy *a háboru veszélye néhány napra enyhült.* A német nagy-

követ tegnap kihallgatáson volt a szultánnál és az audiencia után rendkívüli minisztertanács volt, mely az olaszoknak adandó privilégiumról tanácskozott. Döntés még nem történt. Itt azt akarják, hogy Olaszország a marokkói tárgyalások végleges befejezését várja, mielőtt döntő lépésre határozná el magát Tripoliszban.

Tripolisz fegyverkezik.

A *New-York Herald* Tripoliszból Maltán keresztül a következő sürgönyt kapta:

A görög hajók Tripolisz közelében három olasz cirkálót vettek észre. A „Derna” török hadihajó Tripoliszban kikötött és nagymennyiségű fegyvert és élelmiszert hozott, melyet a tripoliszi lakosság között fognak szétosztani. A mecsetekben a hodzsák kihirdették, hogy a nép utolsó csepp vérének is feláldozza az országért. Tripoliszban az üzleti élet teljesen megakadt, *minden európai üzlet be van zárva* és félnek a beduinok támadásától, mert az országban igen rossz termés volt és a nép között nagy az éhség. A tripoliszi képviselők nyugalomra intik a lakosságot és követelik a parlament összehívását, amely valószínűleg november 14-ike helyett már október elsején összeül.

Menekül a lakosság!

Londonból jelentik: Mint a *Daily Chronicle* jelenti, ma délelőtt egy török hadihajó érkezett Tripoliszba. Százfőnyi katonaság, több láda fegyver és sok munició van a hajón.

Tripoliszból jelentik: A lakosság közt óriási a rémület, sokan ki akarnak vándorolni. A hatóság falragaszokon hirdeti, hogy nincs veszedelem és megtiltja, hogy bárki is kivándoroljon.

Hadihajók Tripolisz előtt.

Tripoliszban a rémület leirhatatlan. Mára *nyolc olasz hadihajó a kikötő elé érkezett.* Az olasz hadihajókon harmincezer ember van. Ezzel szemben ötezer török katona van Tripoliszban.

Harcias a Porta is.

Bécsből jelentik: A *N. Fr. Presse* beavatott forrásból jelenti:

— *Az ottomán kormány szuverenitási jogait Tripoliszban teljes integritásukban, a rendelkezésre álló összes eszközökkel fenn fogja tartani.* Tripoliszban incidensek nem fordulnak elő, a közbiztonság tökéletes és semmiféle legitim ok nincs, amely panaszra alkalmat adhatna. Egyelőre a császári kormány nvuglommal bevárja az eseményeket. *Ha azonban katonák szállnának partra* vagy más ellenséges aktus történnék a török tartományban, az ottomán kormány ezt természetesen *casus belli*-nek venné.

A török nagyvezér bukása.

Konstantinápolyból jelentik: A tripoliszi bonyodalmak első áldozata *Haki pasa* török nagyvezér lesz. A lakosság már tegnap több helyen tüntetett a nagyvezér ellen, ma pedig egész sereg utcai tüntetést rendeztek ellene. Elsősorban őt teszik felelőssé a tripoliszi eseményekért.

Szombaton éjjel, mikor az első hírek érkeztek Konstantinápolyba arról, hogy Olaszország hadi készülődéseket tesz Tripolisz ellen, a nagyvezér állítólag palotájában *mulatott* nagy férfi és női társaságban. Ettek ittak és pokert játszottak. Közben egymásra jöttek a sürgönyök Olaszország harci készülődéseiről. A nagyvezér tovább kártyázott és csak reggel felé, *Robilant* pasa feleségének unszolására, aki mint olasz nő, rendkívül érdeklődött az események iránt, bontotta föl az asztalán halomszámra összegyűlt sürgönyöket. Így történt, hogy *a nagyvezér majdnem huszonnégy órai késedelemmel tett jelentést a szultánnak a tripoliszi eseményekről.*